

23.4.2021

LSSAVI/6205/2021

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

Länsi- ja Sisä-Suomi

Tartuntatautilain 15 §:n ja 16 §:n mukainen päätös pakollisesta terveystarkastuksesta

ASIA

Tartuntatautilain 15 §:n ja 16 §:n nojalla annettava päätös terveystarkastukseen määräämiseksi tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n mukaisen SARS-CoV-2 -viruksen aiheuttaman yleisvaarallisen Covid-19 -tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi.

ASIAN TAUSTA

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) suosittelee antamassaan ohjeessa 29.3.2021, että riskimaista tulevat matkustajat muutamien poikkeuksien ohjataan koronatestiin rajanylityspisteellä.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on viimeksi 31.3.2021 määrännyt toimialueensa kuntia ja kuntayhtymiä tartuntatautilain 15 §:n nojalla järjestämään kaikille alueellaan sijaitsevien rajanylityspaikkojen kautta maahan tuleville henkilöille terveystarkastuksen SARS-CoV-2-viruksen aiheuttaman yleisvaarallisen Covid-19-tartuntataudin leviämisen estämiseksi (LSSAVI/4258/2021). Samalla aluehallintovirasto on määrännyt tähän terveystarkastukseen osallistumisen pakolliseksi riskimaista tuleville rajanylittäjille. Määräys on voimassa 1.4.-30.4.2021.

LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

PL 200, Wolffintie 35, 65101 Vaasa

puh. 0295 018 450
kirjaamo.lansi@avi.fi
www.avi.fi

Jyväskylän toimipaikka
Hannikaisenkatu 47

Tampereen toimipaikka
Yliopistonkatu 38

LAUSUNNOT JA SELVITYKSET

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt asiassa lausunnot niiltä alueensa kunnilta, joiden alueilla sijaitsee rajanylityspisteitä. Lausuntonsa ovat määräjassa antaneet Jyväskylän kaupunki, Kaskisten kaupunki, Pietarsaaren sosiaali- ja terveysvirasto, Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvaelukuntayhtymä (Kokkolan ja Kruunupyyn puolesta), Pirkkalan kunta sekä Vaasan sairaanhoitopiiri (Vaasan kaupungin puolesta). Lisäksi aluehallintoviraston käytettävissä on ollut 17.3.2021 päivätty Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen lausunto aluehallintovirastoille maahantulon yhteydessä tehtävistä terveystarkastuksista SARS-CoV-2-viruksen ja sen herkästi leviävien muunnosten leviämisen estämiseksi (THL/1603/4.00.00/2021).

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 17.3.2021 antaman lausunnon (THL/1603/4.00.00/2021) mukaan Euroopan tautien valvonnan ja ehkäisyn keskus ECDC on arvioinut julkaisemissaan riskinarvioissa, että uudet SARS-CoV-2-muunnokset voivat levitä selvästi nopeammin kuin koronaviruksen aiemmat alatyypit. Osa uusista virusmuunnoksista sisältää muutoksen, jolla on vaikutusta koronarokotteiden tehoon. ECDC on ohjeistanut 12.3.2021 jäsenmaita rajoilla matkustajille tehtävistä testaus- ja karanteenitoimenpiteistä. THL:n suositus maahantulopisteillä tehtävistä testauksista sekä THL:n jo 17.2.2021 antama suositus kuljetusyhtiöille ja varustamoille negatiivisen koronatestituloksen edellyttämisestä kaikilta ulkomailta Suomeen tulevilta matkustajilta ovat keskeiseltä sisällöltään yhteneviä ECDC:n ohjeen kanssa.

THL katsoo, että Covid-19-epidemian hallitsemiseksi Suomessa ja uusien virusmuunnosten leviämisen estämiseksi on välttämätöntä, että maahantulopisteillä noudatetaan mahdollisimman tarkkaan THL:n

antamia suosituksia testaus- ja karanteenikäytännöistä. Edelleen THL katsoo, että aluehallintovirastojen on varmistettava testaus- ja karanteenikäytäntöjen toteutuminen määräämällä tartuntatautilain (1227/2016) 16 § mukaiset pakolliset terveystarkastukset niille matkustajille, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk (ns. riskimaa). Suositus pakollisesta terveystarkastuksesta ei koske kauttakulkumatkustajia, jotka eivät poistu transit-alueelta, kuljetus- ja logistiikkahenkilöstöä työtehtävissään eikä vuonna 2008 tai sen jälkeen syntyneitä lapsia. Lähtömaasta riippumatta kaikki matkustajat, joilla on Covid-19 tautiin sopivia oireita, tulee aina ohjata terveystarkastukseen ja koronavirustestiin. Maahantulopisteillä noudatetaan THL:n antamia ohjeita koronavirustestauksista ja huomioidaan mm. koronavirusennakkotestit, todistukset sairastetusta Covid-19-taudista ja poikkeukset testauskäytännöistä kuten THL:n ohjeissa on todettu. Virkasuhteinen kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi määrätä henkilön 14 vuorokauden mittaiseen karanteeniin, mikäli mahdollisen tartunnan leviämisen estämistä ei voida luotettavasti muuten varmistaa (tartuntatautilaki 1227/2016, 60 §). Jos henkilö esimerkiksi kieltäytyy terveystarkastus- ja/tai testauskäytännöistä, voi karanteeniin määrääminen olla perusteltua. Karanteenimääräykset annetaan yksilöllisen arvion perusteella.

Jyväskylän kaupungin 21.4.2021 antaman lausunnon mukaan Jyväskylän lentokentän kautta ei ole saapunut matkustajia 1.4.2021 jälkeen. Testattuja henkilöitä rajanylitysliikenteessä ei näin ollen ole eikä siis myöskään positiivisia testilöydöksiä. Kaupungin arvion mukaan tarvetta määräykselle pakollisista terveystarkastuksista

rajanylityspisteellä ei ole enää siinä vaiheessa, kun Schengen-alueen sisärajatarkastuksista luovutaan.

Kaskisten terveyskeskuksen 19.4.2021 antaman lausunnon mukaan Kaskisten satamaan ei tule lainkaan henkilöliikennettä. Laivat, jotka tulevat ja lähtevät satamasta, ovat kaikki rahtilaivoja eivätkä kuljeta henkilöitä, ainoastaan tavaraa ja rahtia. Kaskisten terveyskeskukseen saattaa tulla laivan henkilöstöä, mikäli heillä on joku akuutti terveysongelma. Tällöin satamayhtiö on yhteydessä terveyskeskukseen. Laivahenkilöstö ei kuitenkaan jää Kaskisiin, vaan he palaavat laivalle heti lääkärikäynnin jälkeen.

Pietarsaaren sosiaali- ja terveystieteiden 20.4.2021 antaman lausunnon mukaan Pietarsaaren satamassa ei ole matkustajaliikennettä, vaan ainoastaan rahtialuksia käy satamassa. Miehistöä käy maissa lähinnä miehistön vaihdon yhteydessä tai kun he tarvitsevat esimerkiksi terveydenhuollon palveluita. Heillä on myös mahdollisuus liikkua lähialueella laivan ollessa satamassa. Pietarsaaren sosiaali- ja terveystieteiden virasto tekee yhteistyötä paikallisen satamaviranomaisen ja Tullin kanssa, ja tarvittaessa testausta on järjestetty koko pandemian aikana. 1.4.2021 jälkeen satamassa on suoritettu yksi miehistönvaihto, ja yksi miehistön jäsen on testattu Pietarsaassa ennen matkaansa kotimaahan (tulos negatiivinen). Tämän lisäksi satamaviranomaisen tartunnantorjunta ja THL ovat saaneet tiedon yhdestä satamaan saapuneesta rahtialuksesta, jonka miehistöllä oli Covid-19-tartunta. Miehistö testattiin ja voi olosuhteisiin nähden hyvin. Rahdin purkaminen ja lastaus tehtiin selkeiden ohjeiden mukaisesti ja ilman satamahenkilökuntaan kohdistunutta tartunnan riskiä. Valmius miehistön kunnan lääketieteelliseen arviointiin oli olemassa, mutta arviointia ei tarvinnut tehdä. Pietarsaassa ei toistaiseksi ole ollut tarvetta

pakkotestaukselle, koska liikenteen volyymit ovat pienet, ja yhteistyö satamaviranomaisen kanssa toimii erinomaisesti.

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymä Soiten

19.4.2021 antaman lausunnon mukaan Kokkolan satamassa ei ole matkustajaliikennettä vaan ainoastaan logistiikka- ja kuljetushenkilöstön kauttakulkua. Tämän vuoksi myöskään rutiininomaista maahantulotestausta ole järjestetty kaikille tulijoille.

Logistiikkahenkilöstöä ei ole rutiininomaisesti maahantulotarkastettu, joten heidän lukumääriään ei ole tarjolla. Oireisia tai altistuneita sataman logistiikkahenkilöitä on kuitenkin testattu tilannekohtaisten arvioiden ja esimerkiksi varustamoiden pyyntöjen mukaisesti. Kokkola-Pietarsaaren lentokentällä Kruunupyyssä ei ole ollut säännöllistä lentoliikennettä eikä tilauslentoliikennettä 1.4. jälkeen. Liikelentoja on tullut 1 kpl ja matkustajia 2 kpl, joilla kummallakin on ollut voimassa olevat negatiiviset koronatestitulokset. Näin ollen oman alueen rajaylityksiin liittyviä positiivisia koronatestituloksia ei ole ollut, eikä poliisin tai Rajavartiolaitoksen virka-apua rajojen terveystarkastuksiin liittyen ole tarvittu. Soite arvioi, että pakollisten terveystarkastusten osalta testaus lentokentällä toimii, mutta tarkastusten järjestäminen virka-ajan ulkopuolella haastavaa. Sataman osalta rutiini tarkastuksia ei siis ole koska satamassa ainoastaan logistiikkahenkilöstön kauttakulkua. Tälle henkilöstölle testausmahdollisuus on järjestetty pyydettyä ja tilannekohtaisten arvioiden perusteella. Tilanteessa, jossa Schengen-alueen sisäraajatarkastukset olisi lopetettu, ei jatkuva terveystarkastus esimerkiksi lentokentän osalta tulisi Soiten arvion mukaan terveydenhuollon resurssien puitteissa onnistumaan.

Pirkkalan kunnan 21.4.2021 antaman lausunnon mukaan huhtikuun aikana Pirkkalaan on saapunut 3 lentoa, joilla on yhteensä ollut

matkustajia 25 kpl ja miehistöön lukeutuvia henkilöitä 10 kpl. Näistä kahdella lennolla olleita ei erilaisista asiallisista syistä johtuen ollut tarpeellista ohjata koronanäytteenottoon kentällä. Yhdellä lennolla oli etukäteen tiedossa olevia COVID-19-positiivisia henkilöitä ja saman koneen eriytetyssä ilmatilassa etukäteen COVID-19-altistuneita henkilöitä, jotka tuotiin erityisjärjestelyin Suomeen eristyksen ja karanteenin toteutusta varten. Näistä henkilöistä kaikilla oli alle 72 h sisään otettu näytevastaus, osa positiivisia, osa negatiivisia. Kenelläkään maahantulijalla ei ole tähän mennessä ollut todistusta sairastetusta COVID-infektiosta. Tarvetta poliisin tai Rajavartiolaitoksen virka-apuun ei ole ollut. Terveystarkastuksia on kuitenkin toteutettu yhteistyössä rajaviranomaisen kanssa. Virka-apupyyntö on varmuuden varalta laadittu toistaiseksi voimassaolevana huhtikuun loppuun asti. Suoranaisesti rajanylityksiin liittyvistä näytteistä ei ole havaittu yhtään positiivista tulosta eikä tartuntaketjuja ole todettu. Pirkkalan kunnan arvion mukaan tällä hetkellä saapuvien yksityislentojen yms. osalta terveystarkastukset on saatu tehtyä joustavasti ja pääasiassa etukäteen asiakirjatarkastuksena. Yhteistyö rajaviranomaisten kanssa on kuitenkin ollut merkittävä tekijä järjestelyjen onnistumisen kannalta. Terveystarkastustoimintaa on tarkoitus käynnistää ostopalveluna erityisesti säännöllisen reittiliikenteen alkaessa. Mikäli sisärajalvonta päättyy, joudutaan tarkastusten toteutukseen sitomaan muuta henkilökuntaa, ja toisaalta myös virka-avun saamisen mahdollisuus heikkenee selvästi.

Vaasan sairaanhoitopiiriin 21.4.2021 antaman lausunnon mukaan Vaasan satamassa maahan saapuneiden lukumäärä 1.4.-18.4.2021 on ollut 224 ja viikon 15 (12.4.-18.4.) aikana 71. Varustamo pyytää kaikilta laivaan saapuvilta todistuksen negatiivisesta koronavirustestistä tai sairastetusta covid-19-taudista. Usein matkustajat ovat halunneet

testauttaa itsensä satamassa, vaikka heillä olisi ollut näyttää negatiivinen testitodistus. Tarkkaa kirjanpitoa todistusten näyttämisestä ei ole pidetty, mutta kaikki kävelevät matkustajat pysäytetään. Rajavartiolaitoksen tai poliisin virka-apua ei ole tarvittu terveystarkastuksen toimeenpanoon. Maahan tulleen tavaraliikenteen logistiikka- ja kuljetushenkilöstön lukumäärä 1.-18.4.2021 on ollut 384. Heidän joukostaan ei ole tiedossa yhtäkään vapaaehtoisesti testiin hakeutunutta. Vaasan lentokentälle on saapunut ainoastaan yksittäisiä lentoja. Kaikilla matkustajilla ovat sairaanhoitopiirin mukaan todistukset olleet kunnossa, Rajavartiolaitos on tarkistanut nämä, ja terveystarkastuksia ei ole pyydetty paikalle 1.-18.4.2021. Kaikkiin rajanylityksiin liittyen on löytynyt yksi positiivinen testitulokset, ja tartuntaketjuja ei ole tämän tapauksen johdosta syntynyt. Sairaanhoitopiirin arvion mukaan terveystarkastukset ovat toimineet hyvin. Mikäli Schengen-alueen sisäraajatarkastukset loppuisivat rajanylityspisteillä, muodostuisi sairaanhoitopiirin mukaan suureksi haasteeksi henkilöstön riittävyys terveystarkastuksiin. Myös matkustajien pysäyttäminen ja turvallisuuden ylläpito vaikeutuisivat, mikäli rajavalvontaa suorittavat viranomaiset eivät enää olisi paikalla.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Aluehallintovirasto määrää tartuntatautilain 15 §:n nojalla Jyväskylän kaupunkia, Kaskisten kaupunkia, Kokkolan kaupunkia, Kristiinankaupungin kaupunkia, Kruunupyyn kuntaa, Pietarsaaren kaupunkia, Pirkkalan kuntaa, Seinäjoen kaupunkia ja Vaasan kaupunkia järjestämään kaikille alueellaan sijaitsevien rajanylityspaikkojen kautta maahan tuleville henkilöille terveystarkastuksen yleisvaarallisen tartuntatauti Covid-19:n leviämisen estämiseksi.

Aluehallintovirasto määrää tartuntatautilain 16 §:n nojalla kaikki rajanylityspaikoista annetun asetuksen (901/2006) 6 §:ssä mainittujen Jyväskylän, Kokkola-Pietarsaaren, Seinäjoen, Tampere-Pirkkalan ja Vaasan lentoasemien kautta sekä asetuksen 8 §:ssä mainittujen Kaskisten, Kokkolan, Kristiinankaupungin, Pietarsaaren ja Vaasan satamien kautta riskimaista Suomeen saapuvat henkilöt osallistumaan välittömästi maahantulon jälkeen rajanylityspaikasta vastaavan kunnan tai kaupungin järjestämään terveystarkastukseen yleisvaarallisen Covid-19 -tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi.

Tässä päätöksessä riskimaista tulevilla henkilöillä tarkoitetaan niitä henkilöitä, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka Covid-19-ilmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk.

Määräys ei koske 2008 tai sen jälkeen syntyneitä lapsia eikä kuljetus- ja logistiikkahenkilöstöä työtehtävissään.

Määräys on voimassa 1.5. – 31.5.2021.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Perustuslain (731/1999) 7 §:n mukaan jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen.

Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu.

Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Tartuntatautilain (1227/2016) 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 6 §:n mukaan kuntien ja kuntayhtymien on ryhdyttävä välittömiin toimiin saatuaan tiedon torjuntatoimia edellyttävän tartuntataudin esiintymisestä tai sellaisen vaarasta toimialueellaan.

Tartuntatautilain 14 §:n mukaan kunnan on järjestettävä yleisiä rokotuksia ja terveystarkastuksia tartuntatautien ehkäisemiseksi. Rokotukseen tai terveystarkastukseen osallistuminen on vapaaehtoista.

Tartuntatautilain 15 §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto voi määrätä järjestettäväksi toimialueensa jollakin paikkakunnalla tai tietyssä työpaikassa, laitoksessa, kulkuneuvossa tai vastaavassa paikassa oleskeleville terveystarkastuksen, jos tarkastus on yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi tarpeen.

Terveystarkastukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Saman pykälän 2 momentin mukaan terveystarkastuksen suorittaa lääkäri tai asianmukaisen koulutuksen saanut muu terveydenhuollon ammattihenkilö lääkärin valvonnassa. Tarkastuksen osana voidaan ottaa välttämättömiä näytteitä ja tehdä muu tutkimus, josta ei aiheudu merkittävää haittaa tutkittavalle.

29.3.2021 voimaan tulleen muutetun tartuntatautilain 16 §:n mukaan aluehallintovirasto voi päättää, että 14 ja 15 §:n mukaiseen terveystarkastukseen osallistuminen on pakollista, jos se on yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä. Päätös voi kohdistua yksittäiseen tai useaan henkilöön. Virkasuhteinen kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaava lääkäri voi tehdä yksittäistä henkilöä koskevan päätöksen pakollisesta terveystarkastuksesta, jos se on yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä.

Tartuntatautilain 22 §:n mukaan yleisvaaralliseen tai valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen ja sairastuneeksi perustellusti epäillyn sekä tällaiseen tautiin altistuneen tai perustellusti altistuneeksi epäillyn henkilön on annettava asiaa selvittävälle terveydenhuollon ammattihenkilölle nimensä, syntymäaikansa tai henkilötunnuksensa, yhteystietonsa, kotikuntansa sekä mahdollinen muu oleskelupaikkansa sekä muut tartuntataudin leviämisen estämiseksi tarvittavat välttämättömät tiedot. Yleisvaaralliseen tai valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen ja sairastuneeksi perustellusti epäillyn henkilön on

annettava asiaa selvittävälle terveydenhuollon ammattihenkilölle tartuntataudin leviämisen estämiseksi käsityksensä tartuntatavasta, -ajankohdasta ja -paikasta sekä niiden henkilöiden nimet, jotka ovat voineet olla tartunnan lähteenä tai saada tartunnan.

Tartuntatautilain 60 § 1 momentin mukaan, jos yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen vaara on ilmeinen eikä taudin leviämistä voida muulla tavoin estää, virkasuhteinen kunnan tartuntataudeista vastaava lääkäri tai virkasuhteinen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi päättää henkilön karanteenista enintään yhden kuukauden ajaksi. Päätös karanteenista voidaan tehdä henkilölle, jonka on todettu tai perustellusti epäilty altistuneen yleisvaaralliselle tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillylle tartuntataudille.

Tartuntatautilain 88 §:ssä viitataan rikoslain (39/1889) 44 luvun 2 §:än, jossa säädetään terveydensuojelurikkomuksesta määrättävästä rangaistuksesta. Henkilö voidaan rikoslain säännöksen mukaan tuomita terveydensuojelurikkomuksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi kuukaudeksi, jos hän tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo tartuntatautilain 16 §:n perusteella asetetun velvollisuuden.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Covid-19-tartuntatauti ja tautitilanne

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Covid-19 (jälj. koronavirusinfektio) on yleisvaarallinen tartuntatauti, johon ei toistaiseksi ole tehoavaa spesifistä lääkehoitoa. Virus aiheuttaa tartuntoja edelleen sekä Suomessa että laajasti muualla maailmassa. Maailmalla, myös Suomessa, kiertää tällä hetkellä useita eri koronaviruksen muunnoksia. Osa näistä muunnoksista leviää aiempaa viruskantaa nopeammin ja aiheuttaa riskin epidemian pahenemiselle ja terveydenhuollon kantokyvyn heikentymiselle.

Suomen väestöstä valtaosa on yhä altis tartunnalle, koska virus on uusi eikä väestössä ole siltä suojaavia vasta-aineita. Useat Covid-19-rokotteet ovat saaneet myyntiluvan, ja rokotukset ovat käynnissä Suomessakin joulukuun lopulta 2020 alkaen. Rokotteiden rajallisen saatavuus hidastaa kuitenkin väestön rokotesuojan saavuttamista ja tilanteen saamista hallintaan rokotusten avulla.

Kansallinen ohjeistus terveystarkastuksista rajanylityspaikoilla

Sosiaali- ja terveysministeriön 3.2.2021 antamassa ohjauskirjeessä Koronavirustartuntojen torjunta rajat ylittävässä liikenteessä (VN/2763/2021) todetaan, että Covid-19-tapausten ilmaantuvuus useissa maissa on moninkertainen Suomeen verrattuna, jolloin oleskelu näissä maissa sisältää Suomen tilanteeseen nähden selvästi suuremman Covid-19-tartunnan riskin. SARS-CoV-2-virusmuunnokset voivat yleistyessään aiheuttaa aiempaa nopeammin leviävän epidemian ja johtaa terveydenhuollon ylikuormittumiseen.

Kirjeen mukaan hallitus päätti valtioneuvoston yleisistunnossa 22. tammikuuta sekä rajaliikenteen että testaamis- ja karanteenisuositusten kiristämisestä. Näillä toimilla pyritään torjumaan koronaepidemian kasvun kiihtyminen uudelleen sekä virusmuunnoksen leviäminen Suomessa.

Kirjeeseen liitettyssä oikeudellisessa taustamuistiossa toimintaprosessista rajanylityspaikoilla todetaan, että lähtökohtaisesti toimintamallin testaustoiminta perustuisi vapaaehtoisuuteen. Kunnan toimielimellä on yhdessä sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa velvollisuus tarvittaessa järjestää matkustajille vapaaehtoinen Covid-19 -testaus. Kunta voi tuottaa vapaaehtoisen testaustoiminnan joko itse tai hankkia sen sopimukseen perustuen muulta palvelujen tuottajalta. Taustamuistion mukaan tarvittaessa aluehallintovirasto voi määrätä järjestettäväksi myös kohdennettuja Covid-19-testin sisältäviä terveystarkastuksia maahantulopisteille. Terveystarkastus voi sisältää tietojen keräämisen lisäksi velvollisuuden osallistua Covid-19-testiin. Se voi sisältää myös kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän virkasuhteisen lääkärin tekemän arvion siitä, tulisiko henkilö asettaa karanteeniin.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on antanut 29.3.2021 suosituksen maahantulon yhteydessä tehtävistä terveystarkastuksista SARS-CoV-2-viruksen ja sen herkästi leviävien muunnosten leviämisen estämiseksi. Ohje korvaa THL:n 4.2.2021 antaman ohjeen maahantulopisteillä tehtävistä testauksista.

THL suosittelee, että terveystarkastuksen yhteydessä henkilöltä tarkistetaan todistukset ennen matkaa otetusta koronavirustestistä ja mahdollisesti sairastetusta Covid-19-taudista. THL suosittelee lisäksi, että kaikki riskimaista tulevat matkustajat ohjataan koronatestiin

rajanylityspisteellä. Jos rajanylityspisteellä ei ole näytteenottomahdollisuutta, matkustajan tulee hakeutua testiin oleskelu- tai asuinkunnassaan noin vuorokauden sisällä maahantulosta.

Matkustajaa ei tarvitse ohjata testiin, jos hänellä on esittää negatiivinen tulos enintään 72 tuntia ennen maahantuloa otetusta koronavirustestistä (PCR- tai antigeenitesti) tai luotettava todistus sairastetusta COVID-19-infektiosta. Sairauden alusta tai positiivisesta testituloksesta on pitänyt kulua vähintään 11 vuorokautta mutta enintään 180 vuorokautta. Lisäksi THL suosittelee, että rajanylityspaikan terveystarkastukset keräävät ja toimittavat riskimaista tulevien, terveystarkastukseen osallistuvien matkustajien henkilö- ja yhteystiedot oleskelu- tai asuinpaikkakunnan tartuntatautiviranomaisille. Nämä ohjaavat matkustajat vielä toiseen koronavirustestiin aikaisintaan 72 tunnin kuluttua maahantulosta. Jos matkustaja oleskelee maassa alle 72 tuntia tai jos matkustaja on sairastanut COVID-19-infektion, tietoja ei kerätä 72 tunnin testiin ohjaamista varten. Tartuntatautilain 22 § mukaisesti henkilö on velvollinen luovuttamaan tarvittavat yhteystiedot terveystarkastukselle.

Asian arviointi

Covid-19-tartuntataudin leviämisen ehkäiseminen on yhteiskunnallisesti tärkeää, jotta kansalaisten perusoikeuksia elämään ja turvallisuuteen voidaan turvata. Covid-19-tartuntojen leviämisen ehkäisemisessä tartunnanlähteiden ja tartunnalle altistuneiden henkilöiden tunnistaminen ja jatkotartuntojen estäminen ovat keskeisiä keinoja.

Aluehallintoviraston arvion mukaan terveystarkastusten järjestäminen rajanylityspaikoista annetun asetuksen (901/2006) 6 §:n Jyväskylän, Kokkola-Pietarsaaren, Seinäjoen, Tampere-Pirkkalan ja Vaasan

lentoasemien kautta sekä asetuksen 8 §:n Kaskisten, Kokkolan, Kristiinankaupungin, Pietarsaaren ja Vaasan satamien kautta saapuville maahantulijoille on yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi edelleen tarpeen, sillä SARS-CoV-2 -muunnos SARS-CoV-2 VOC 202012/01 ja useat muut virusmuunnokset leviävät selvästi nopeammin kuin koronaviruksen aiemmat alatyypit.

Aluehallintovirasto katsoo, että terveystarkastusten järjestäminen kaikille maahan tuleville henkilöille on yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi tarpeen päätöksessä mainituilla rajanylityspaikoilla.

Kuntien terveystarkastusviranomaisien tulee huomioida voimassa oleva lainsäädäntö, paikalliset olosuhteet sekä käytettävissä olevat resurssit terveystarkastuksia järjestäessään niin, että tämän määräyksen toimeenpano ei vaaranna muun terveydenhuollon palvelujen järjestämistä.

THL on lausunnossaan aluehallintovirastoille katsonut, että Covid-19-epidemian hallitsemiseksi Suomessa ja uusien virusmuunnosten leviämisen estämiseksi on välttämätöntä, että maahantulopisteillä noudatetaan mahdollisimman tarkkaan THL:n antamia suosituksia testaus- ja karanteenikäytännöistä. Vaikka Länsi- ja Sisä-Suomen alueen rajanylityspaikoilla rajanylittäjien määrät ovat olleet hyvin vähäisiä, eikä ongelmia terveystarkastusten toteuttamisessa THL:n ohjeiden mukaisesti käytännössä ole esiintynyt, aluehallintovirasto toteaa, että ongelmallisten tilanteiden varalta terveystarkastukseen osallistumisen on välttämätöntä olla maahan saapujalle velvoittavaa. Sisärajalvonnin ja maahantulon rajoitusten todennäköisesti jatkuessa (tilanne 23.4.2021) myös

maahantulijaa velvoittavan, pakollisen terveystarkastuksen toimeenpanolle on käytännön edellytykset. Terveystarkastuksen tarkemmasta sisällöstä yksittäistapauksissa päättää sen suorittava terveysviranomainen.

Aluehallintovirasto katsoo välttämättömäksi määrätä tartuntatautilain 16 §:n nojalla kaikki rajanylityspaikoista annetun asetuksen (901/2006) 6 §:ssä mainittujen Jyväskylän, Kokkola-Pietarsaaren, Seinäjoen, Tampere-Pirkkalan ja Vaasan lentoasemien kautta sekä asetuksen 8 §:ssä mainittujen Kaskisten, Kokkolan, Kristiinankaupungin, Pietarsaaren ja Vaasan satamien kautta riskimaista Suomeen saapuvat henkilöt osallistumaan välittömästi maahantulon jälkeen rajanylityspaikasta vastaavan kunnan järjestämään terveystarkastukseen yleisvaarallisen Covid-19 -tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi.

Tässä päätöksessä riskimaista tulevilla henkilöillä tarkoitetaan niitä henkilöitä, jotka ovat 14 vuorokauden sisällä ennen maahantuloa oleskelleet maassa, jonka koronailmaantuvuus on suurempi kuin 25 / 100 000 henkilöä / 14 vrk.

Määräys ei koske 2008 tai sen jälkeen syntyneitä lapsia eikä kuljetus- ja logistiikkahenkilöstöä työtehtävissään.

Määräys on voimassa 1.5.2021 – 31.5.2021.

Jos terveystarkastukseen tartuntatautilain 16 §:n nojalla määrätty henkilö ei noudata hänelle asetettua velvoitetta, voi kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaava lääkäri pyytää poliisin virka-apua tartuntatautilain 89 §:n nojalla.

Aluehallintovirasto toteaa vielä, että jos henkilö kieltäytyy osallistumasta tässä päätöksessä määrättyyn pakolliseen terveystarkastukseen, rikoslain 44 luvun 2 §:n säännökset voivat tulla sovellettaviksi. Rikoslain 44 luvun 2 §:n mukaan se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo tartuntatautilain 16 §:ssä tarkoitetussa pakollista terveystarkastusta koskevassa päätöksessä asetetun velvollisuuden, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, terveydensuojelurikkomuksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi kuukaudeksi.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Perustuslaki (731/1999) 7, 10 ja 22 §

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 6, 8, 14, 15, 16, 22, 60 ja 88 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 §

Valtioneuvoston asetus rajanylityspaikoista sekä rajatarkastustehtävien jakamisesta niillä (901/2006) 6 § ja 8 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voi tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin perusteella hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös laitetaan mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n nojalla täytäntöön heti.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Laura Blåfield, p. +358 295 018 587, etunimi.sukunimi@avi.fi

Johtaja Leena Laajala

Aluehallintoylilääkäri Laura Blåfield

LIITTEET

Valitusosoitus

THL:n suositus rajalla tehtäviin testauksiin uusien helposti tarttuvien SARS-CoV-2-muunnosten leviämisen estämiseksi
29.3.2021

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa 31.5.2021 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueen kunnat ja kuntayhtymät

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueen sairaanhoitopiirit, joita pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueidensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Pohjanmaan poliisilaitos

Sisä-Suomen poliisilaitos

Pohjanmaan pelastuslaitos

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos

Pirkanmaan pelastuslaitos

Keski-Suomen pelastuslaitos

Rajavartiolaitoksen esikunta, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä

Länsi- ja Sisä-Suomen rajanylityspaikkoja

Tulli

Finavia Oyj

Merenkurkun Satamat Oy

Oy Kaskisten satama

Kokkolan Satama Oy

Pietarsaaren Satama Oy

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Valtioneuvoston kanslian viestintäosasto

Maksutta

Tämä asiakirja LSSAVI/6205/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/6205/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Blåfield Laura 23.04.2021 09:04

Ratkaisija Laajala Leena 23.04.2021 09:04